

AZ ÜGYESSÉGI JÁTÉKOK – „KELJ FEL, JANC SI!”

AKADÁLY NÉLKÜL

modul adaptációja
a pszichés fejlődés zavarai
val küzdő
tanulók együttneveléséhez

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS

Épé–II.2.2.4–AdP

A modult készítette:

Hutter Anett

Az adaptációt készítette:

Faragóné Bircsák Márta

MODULLEÍRÁS

A modul célja	Kéz ügyesség, koncentráció, koordináció, gyorsaság, csapatszellem fejlesztése különböző népi gyermekjátékokkal
Időkeret	135 perc, 3 tanítási óra
Ajánlott korosztály	7–8 évesek (2. évfolyam)
Ajánlott megelőző és követő tananyag	<i>Ajánlott megelőző modul:</i> Népi gyermekjátékok 1., 2. (1. évfolyam) Népi gyermekjátékok 2. (2. évfolyam) <i>Ajánlott követő modul:</i> Népi gyermekjátékok V.
Modulkapcsolódási pontok	<i>Tágabb környezetben</i> – Műveltségterületen/tantárgyon belül: Testnevelés és sport – Műveltségterületen/tantárgyon kívül: <i>Szűkebb környezetben</i> – Programtanterven belül: Éljük az életet! – A játék Népi gyermekjátékok 4. – Programtanterven kívül (keresztntantern): Magyar nyelv és irodalom
A képességfejlesztés fókuszja	a) Egyszerű koreografált játékok, gyermek-, népi játékok, táncok, gyermekmondókákra, gyermekdalokra koreografált mozgássorok b) Az egyes tettek következményeinek belátása, a társak igényeinek, problémáinak figyelembevétele A deviancia felismerése, elhatárolódás a szélsőséges magatartástól, önmotiválás, önkontroll, kooperatívítás, eszközhasználat, koncentráció, ritmusérzék

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

A népi játékoknak lélektani és társadalmi szerepük van. Megismertetik a kisgyereket a külvilággal, segítenek abban, hogy bizonyos készségeket elsajátítson. Ezenkívül a játék hozzájárul a szabálytudat kialakításához és a közösségi viselkedéshez. A gyerek megtanul kapcsolatokat kialakítani a többiekkel, elsősorban a kortársakkal.

Minden tanítási óra előtt legyen pár perc ráhangolódás (előző órán tanult ének átismétlése), a tanultak megbeszélése.

A játékból kiesett gyerekek a körön kívül különböző mondókákkal (csúfolódókkal) biztathatják a többieket. Ne hagyjuk őket szétszéledni.

A szereplők, a kezdő játékosok kiválasztásához több kiszámolót ajánlunk, amelyekből a pedagógus válogathat.

Ügyeljünk a gyerekek megfelelő ruházatára és hajviseletére, ne okozzanak balesetet egymásnak vagy saját maguknak.

Ajánlott figyelembe venni, hogy a tanulási, beilleszkedési és magatartási problémával küzdő gyermek, főként a hiperaktív tanuló gyakran keveredik konfliktusba a környezetével. Rosszul tűrik a kudarcot, ezért nehezen viselik el, ha egy-egy játékból nem ők kerülnek ki győztesen. Hajlamosak egy-egy sérelmüket agresszív viselkedéssel megtorolni. Hosszú időbe telik, amíg megtanulják, hogy célravezetőbb lehet, ha kicsit elgondolkodnak, mielőtt lendül a kezük vagy a lábuk a másik felé. Ezért fontos számukra megtanítanunk a konfliktuskezelési stratégiákat (elkerülés, versengés, kompromisszumkötés stb.), felismertetni velük, hogy mely szituációban mely technika alkalmazása lehet a legcélravezetőbb. Célszerű, ha elmagyarázzuk nekik, hogy vannak olyan szituációk, amelyből nem kerülhetünk ki győztesen. Ilyen lehet a játékhelyzet is.

A játék, az együttműködés a másik tolerálásának és egymás tiszteletének megtanulását segíti. Ezért, ha azt látjuk, hogy a gyermekközösség nem szívesen vonja be a magatartási problémával küzdő tanulót a közös játékba, akkor lépünk közbe! Hívjuk fel a gyermekek figyelmét, válaszunk olyan technikákat, és alakítsuk úgy ezek menetét, hogy abban a problémás gyermek is szerephez juthasson társai körében!

A másik fontos szerepe a játéknak a szabálytartásban való fejlődés, a mozgás ügyesítése, a tartásjavítás, a kitartás növelése.

A frontálisan végzett játéktechnikákat érdemes először a gyógypedagógus terapeuta vezetésével kiscsoportban, rehabilitációs foglalkozáson (összekötve a TSMT-tréninggel) megtanítani a tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarral küzdő gyermekeknek. Mikor már kialakult szabálykövetése, toleranciája, ha már érzékeli, hogy saját viselkedése és annak következménye között kapcsolat van, nem hibáztat annyit másokat, ha valami rosszul sikerül, erősödik az önbizalma és önkontrollja, akkor jöhet szóba, hogy minden közösen végzett játékban részt vegyen. (Többször kell tudatosítani: „Ne érij hozzá másokhoz!” „Ha ütögeted, könyökkel lökdösöd a gyerekeket, az felbosszantja őket. Fájdalmat is okozol nekik, ha nagyobbakat löpsz, mint ahogy akarod. Kérlek, tartsd a kezedet magad mellett, amikor mész, ne érij hozzá másokhoz!” Nagyon fontos számukra az azonnali megerősítés.

TÁMOGATÓ RENDSZER

FELHASZNÁLT OBJEKTUMOK

Lázár Katalin: *Népi játékok*. Planétás Kiadó. Budapest, 1997.

Ratkó Lujza: *A tánc mint tradíció a nyírségi paraszti kultúrában*. Nyíregyháza–Sóstófürdő, 1996.

AJÁNLOTT OBJEKTUMOK

Neuwirth Annamária (szerk.): *Játék és tánc az iskolában. I–IV. Játékok. Játékfűzések*. Hagyományok Háza. Budapest, 1993.

Antal László: *A néptánc pedagógiája*. Hagyományok Háza. Budapest, 2002.

Hintalan László János: *Aranyalma. Játékhagyomány*. Fővárosi Pedagógiai Intézet. Budapest, 2000.

Szapu Magda: *Gyermekjátékok*. Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága. Kaposvár, 1996.

Hernádi Krisztina (szerk.): *Ajánlások a pszichés fejlődés zavaraival küzdő gyermekek, tanulók kompetencia alapú fejlesztéséhez. Életpálya-építés*. sulINova Kht., Budapest, 2006.

MODULVÁZLAT

RÁHANGOLÓDÁS (25 perc)

(A megadott játékok közül legalább kettőt válasszon ki!)

A	Tevékenység	„Gólya viszi a fiát”
	Tanári instrukciók	Elhelyezi a számolyokat, így kijelöli a „versenypályát”. Két csapatra osztja a gyerekeket. (Nagyságrendbe állítja őket, minden második egyet előre lép. A kialakult két sor lesz a két csapat.) A csapaton belül hármasszlopba vezényli őket a gólya-játékhoz. A hármasszlopok megbeszélik, ki legyen a két tartó és ki az ülő játékos. Erre nincs sok idő! A csapatokkal szemben 15 m-re felállít egy-egy számolyt. Elmondja a játékszabályt, felügyeli a játékot. Amelyik csapat előbb végez, az nyert.
	Kiemelt készségek, képességek	Állóképesség, térérzékelés, önkontroll. Az egyes tettek következményeinek belátása, a társak igényeinek, problémáinak figyelembevétele
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Egész osztály Javasolt először kiscsoportban végezni az SNI-tanulókkal a játékot a rehabilitációs foglalkozáson, párhuzamosan az órával.
	Munkaforma	2 csapat
	Módszerek	Verseny
	Eszközök	Zsámolyok, 1. gyűjtemény
B	Tevékenység	Talicskázás
	Tanári instrukciók	A csapatokon belül párosával állítja a gyerekeket. Elmondja a játékszabályt. Felhívja a figyelmet a balesetveszélyre. Elindítja és felügyeli a játékot.
	Kiemelt készségek, képességek	Állóképesség, térérzékelés, önkontroll. Az egyes tettek következményeinek belátása, a társak igényeinek, problémáinak figyelembevétele
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Egész osztály Célszerű először külön rehabilitációs foglalkozáson kiscsoportban végezni a játékot, egészen addig, amíg a szabályok és hozzátartozó viselkedésminták nem rögzülnek.
	Munkaforma	Páros
	Eszközök	Zsámolyok, 2. gyűjtemény

C	Tevékenység	Sótörés
	Tanári instrukciók	Elmondja a Sótörés versikéjét, majd néhányszor közösen elismélik. A csapatokon belül párosával állítja a gyerekeket, ügyelve arra, hogy hasonló súlyú gyerekek kerüljenek párba. Elindítja és felügyeli a játékot.
	Kiemelt készségek, képességek	Állóképesség, térérzékelés, önkontroll. Az egyes tettek következményeinek belátása, a társak igényeinek, problémáinak figyelembevétele
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Egész osztály
	Munkaforma	Páros
	Módszerek	Bemutató
	Eszközök	1. feladat, 3. gyűjtemény

Saját adaptációs kiegészítem:

TARTALOMFELDOLGOZÁS

1. ESZKÖZÖS ÜGYESSÉGI JÁTÉKOK (20 perc)

A	Tevékenység	Zsákba dobás
	Tanári instrukciók	A tanár egymás mellé letesz két kosarat. A kosaraktól kb. 7-8 méterre kihúz egy vonalat, a vonal előtt két csoportba állítja a fiúkat és a lányokat. Elmondja a játékszabályt. Az elsőeknek ad három-három teniszlabdát. Felügyeli a játékot.
	Kiemelt készségek, képességek	Eszközhasználat, koordináció
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Lányok-fiúk Amennyiben pedagógiai asszisztens segíti, felügyeli a játékot, az SNI-tanulók végezhetik együtt a többiekkel.
	Munkaforma	2 csapat
	Módszerek	Vetélkedő, de nem versenyszerűen!
	Eszközök	Kosarak (ha nincs, akkor zsámolyok felfordítva), 4. gyűjtemény

B	Tevékenység	„Mackó, mackó ugorjál!”
	Tanári instrukciók	Háromfős csoportokba állítja a gyerekeket. Megtanítja a mondókát, elmondja a játékszabályt, felügyeli a játékot.
	Kiemelt készségek, képességek	Eszközhasználat, koordináció
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Egész osztály
	Munkaforma	3 fős csoportok
	Módszerek	Játék
	Eszközök	2. feladat, 5. gyűjtemény
C	Tevékenység	Golyózás
	Tanári instrukciók	Elmondja a játékszabályt, kiosztja a golyókat (lehet gombbal vagy kockával is). Megmutatja, majd felügyeli a játékot.
	Kiemelt készségek, képességek	Eszközhasználat Koordináció
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Egész osztály
	Munkaforma	4 fős csapatok
	Módszerek	Játék
	Eszközök	5 golyó, 6. gyűjtemény

Saját adaptációs kiegészítem:

2. KÜLÖNFÉLE ÜGYESSÉGI ÉS ERŐJÁTÉKOK (70 PERC)

(A megadott játékok közül legalább kettőt válasszon ki!)

A	Tevékenység	„Adj király katonát!”
	Tanári instrukciók	Két csoportba állítja a gyerekeket. Kiválaszt két csapatkapitányt. A csapattagok választása történhet úgy is, hogy azok egyenként meghívják a csapatukba a tagokat, de véletlenszerűen is. Elmondja a játékszabályt. Megbeszéli a gyerekekkel, hogyan tudnak vigyázni egymásra játék közben. A játék végén beszéljék meg, ki hogyan érezte magát játék közben. Kérne-e, vagy tanácsolna-e valamit társainak a játékkal kapcsolatban?
	Kiemelt készségek, képességek	Állóképesség-fejlesztés, az egyes tettek következményeinek belátása, a társak igényeinek, problémáinak figyelembevétel, a deviancia felismerése, elhatárolódás a szélsőséges magatartástól
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Egész osztály
	Munkaforma	2 csoport
	Módszerek	Játék
	Eszközök	3. feladat, 7. gyűjtemény
B	Tevékenység	Ugróiskola
	Tanári instrukciók	A tanár négyfős csoportokba állítja a gyerekeket. Felrajzolja az ábrákat, elmondja a játékszabályt, és bemutatja a játékot.
	Kiemelt készségek, képességek	Koordináció
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Egész osztály Pedagógiai asszisztens jelenléte szükséges!
	Munkaforma	4 fős csoportok
	Eszközök	Kavicsok, 8. gyűjtemény
C	Tevékenység	„Kelj fel, Jancsi!”
	Tanári instrukciók	Elmondja a játékszabályt. Kiszámolják, ki legyen a hívó. Felügyeli a játékot.
	Kiemelt készségek, képességek	Információfeldolgozás
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Egész osztály Pedagógiai asszisztens jelenléte, segítsége szükséges!
	Munkaforma	Mindenki együtt
	Módszerek	Játék
	Eszközök	Kendő, 9. gyűjtemény

D	Tevékenység	„Hatan vannak a mi ludaink”
	Tanári instrukciók	Bemutatja a dalt. Értelmezzük a dal szövegét! Beszéljük meg a „gúnár” szó jelentését! Soronként megtanítja a dalt. Körbeállítja a tanulókat. Ismerteti a játék menetét. Kiszámolóval kiválasztja a kör közepére álló tanulót. Folyamatosan játsszák.
	Kiemelt készségek, képességek	Önmotiválás
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Egész osztály Pedagógiai asszisztens jelenléte, felügyelete szükséges!
	Munkaforma	Mindenki együtt
	Módszerek	Körjáték
	Eszközök	4. feladat, 10. gyűjtemény

ÖSSZEGZÉS (20 perc)

	Tevékenység	Székes
	Tanári instrukciók	Megkéri a gyerekeket (egy kivétellel), hogy hozzanak egy széket (vagy számolyt). Azokat egymásnak háttal, két sorba rendezzük. Elmagyarázza a játékszabályt, kezeli a magnót, felügyeli a játékot. A játék végén megbeszéljük, kinek melyik tetszett legjobban, miért. Melyik játék volt nehezebb, miért.
	Kiemelt készségek, képességek	Koncentráció Ritmusérzék
	Célcsoport/A differenciálás lehetőségei	Egész osztály Pedagógiai asszisztens jelenléte, felügyelete szükséges!
	Munkaforma	Mindenki együtt
	Módszerek	Játék, zenehallgatással
	Eszközök	Székek, magnó + kazetta vagy CD, 11. gyűjtemény

Saját adaptációs kiegészítem: